Místo konání zakládající schůze SDH Velvary

Pamětní deska ve Velvarech

vykonávaly i hasičkou službu jako např. v Novém Městě nad Metují. Když ale krajské úřady v roce 1854 požadovaly po obcích seznamy hasebních náčiní, některé stavy byly skutečně žalostné.

Velvary jsou naprosto přesně doloženým sborem. V průběhu let se však objevily i další sbory, které datum svého vzniku nemohou doložit konkrétními dokumenty jako Zákupy nebo Plaňany. Že i v Plaňanech na Kolínsku existoval sbor už v roce 1864, lze usuzovat podle následujícího zápisu ve farní kronice městyse: *„Předsedou sboru je správce místního lichtenštejnského dvora br. Beran a velitelem je br. B. Šindlér. 24. dubna 1864 se hasiči zúčastňují oslav 50 let vysvěcení faráře Vojtěcha Kincla“.*

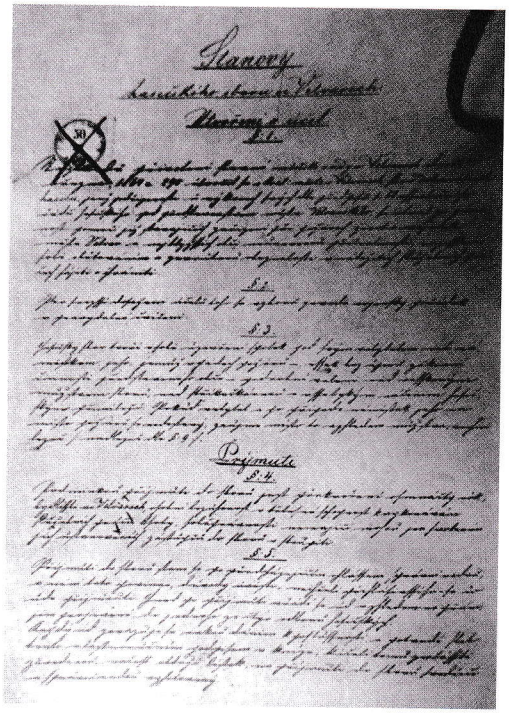

Stanovy velvarského sboru

Můžeme ovšem spekulovat, že spolkové hnutí bylo v pohybu a nespadlo z nebe. Sbory svým způsobem, než se oficiálně etablovaly, mohly existovat v rámci jiných spolků nebo jen jako jakási samostatná jednotka k ochraně proti ohni. Nezrodily se najednou, přestože zápisy o nich přinášejí (mnohdy náhodná) určitá data. Často se dá jen těžko stanovit přesná hranice, kdy konkrétně které sbory vznikly, a tak jsou určující data přijetí stanov nebo jejich schválení úřady.

Němci v Čechách si určili jako letopočet vzniku svého prvního sboru

150 let SDH Plaňany

Prapory nejstarších hasičských sborů na oslavách 150. výročí českého hasičstva

jení hasičiny až do podoby, kterou známe dnes. Všichni, kteří stáli při zrodu prvních sborů, byli prvními. Všem patří čest a sláva a velký vděk všech generací, které zažily, zažívají a budou zažívat dobu nezištné vzájemné pomoci při ochraně životů, zdraví a majetku spoluobčanů".

Sbory dobrovolných hasičů založené do konce roku 1869:

1854 (?) – Zákupy
1856 – Česká Kamenice
1858 – Rumburk
1861 – Liberec, Fulnek
1862 – Opava
1864 – **Velvary**, Hostinné, Druzcov, Krásná Lípa, Varnsdorf, **Plaňany**
1865 – Česká Lípa, Jablonné v Podještědí, Hodkovice nad Mohelkou, Vesec, **Roudnice nad Labem**, **Radhošť**, Blatno u Chomutova
1866 – Horní Blatná, Odry, Skorošice, Český Jiřetín
1867 – **Nepomuk**, **Kolín**, Nový Bor, Žandov, **Český Dub, Kutná Hora**, Bílovec, **Přeštice,** Šluknov, Most
1868 – **Tábor**, **Vyškov**, **Plaňany**, **Rokycany**, **Domažlice**, **Náchod**, **Nechanice**, **Semily**, **Strakonice**, Nejdek, Loket, **Police nad Metují**, Svoboda nad Úpou, **Úpice**, Mimoň, Sloup v Čechách, Stráž pod Ralskem, Bílý Kostel nad Nisou, Dlouhý Most, Frýdlant v Čechách, Horní Řasnice, Chrastava, Rynoltice, Horní Benešov, Uničov, Dolní Podluží, Chřibská, Mikulášovice, Postoloprty, **Třebíč**, **Brandýs nad Labem**, **Hradec Králové**
1869 – **Písek**, **Hodonín**, **Milevsko**, **Ostrovec**, **Mladá Boleslav**, **Plzeň**, **Jílové**, **Benešov**, **Kladno**, **Poděbrady**, **Vysoké Veselí**, Cheb, Hájek, Chýše, Vrchlabí, Brniště, Doksy, Skalice u České Lípy, Lučany nad Nisou, Nová Ves nad Nisou, Dolní Řasnice, Vratislavice, Lanškroun, **Manětín**, **Bílovice**, **Jilemnice**, **Mýto**, **Nové Strašecí**, **Přeštice**, **Sezemice**

V roce 1869 bylo v českých zemích podle současných dostupných zdrojů 94 sborů. Z toho 54 německých a **90 českých** (vytištěných tučně). Německých bylo patrně více, ale protože řada sborů respektuje jejich zánik de iure v roce 1945 a hlásí se pouze k založení českého sboru po II. světové válce, nejsou zde zaznamenány. Některá data založení se rozcházejí, ale počet českých sborů by měl být v podstatě přesný.

Hasičstvo si záhy po svých peripetiích ke své technické činnosti přibralo i vlastenecké poslání a vzdělávací úkoly. Od počátku však zápasilo s nedostatkem financí. Zvláště onemocnění a úrazy ve službě způsobily mnohé nesnáze, což si vyžadovalo potřebu sdružování

Nejstarší český hasičský prapor si pořídil taktéž nejstarší český sbor ve Velvarech. Rozhodnutí o získání spolkového praporu učinila valná hromada sboru již 30. května 1867. Prapor byl v roce 1868 objednán u firmy Trenkwald v Praze za 450 zlatých. Jen pro představu, ve stejném roce pořízená kárová stříkačka byla o 50 zlatých levnější! Náklady z největší části pokryl výnos sbírky (353 zlatých a 75 krejcarů), kterou uspořádaly paní Františka Bílá a Terezie Stiebitzová. Rada města Velvar na tento účel věnovala 50 zlatých. Již roku 1874 velitel sboru Jan Papeš upozornil, že na praporu vyvedený *„obraz svt. Froliana utrpěl a tehdy opravu za potřeby má“*. Opravu provedl ještě téhož roku Hynek Trenkwald z Prahy za 42 zlatých a 60 krejcarů. Původní obraz sv. Floriána nahradil nový, ten starý byl z praporu vyjmut, opraven a zasazen do černého rámu. Valná hromada rozhodla, aby byl zavěšen vždy v předvečer konání výborové schůze v místnosti, kde se bude schůze konat.

Velkolepá slavnost žehnání praporu se konala 26. srpna 1868 za účasti řady významných hostů. Je zachován opis povolení slavnosti svěcení praporu od c. k. okresního hejtmanství. Při žehnání byla matkou praporu paní Františka Bílá a kmotrami paní Anna Papešová a Terezie Stiebitzová. Ty také darovaly stuhy k praporu s hesly *„Vůle pevná dílo žehná“* a *„Pomozme všem, jimž pomoci můžeme“*. Dne 24. května 1868 byl zvolen praporečníkem mistr perníkářský Karel Stiebitz. V roce 1889 převzal funkci praporečníka jeho syn Ferdinand Stiebitz.

Prapor SDH Plaňany

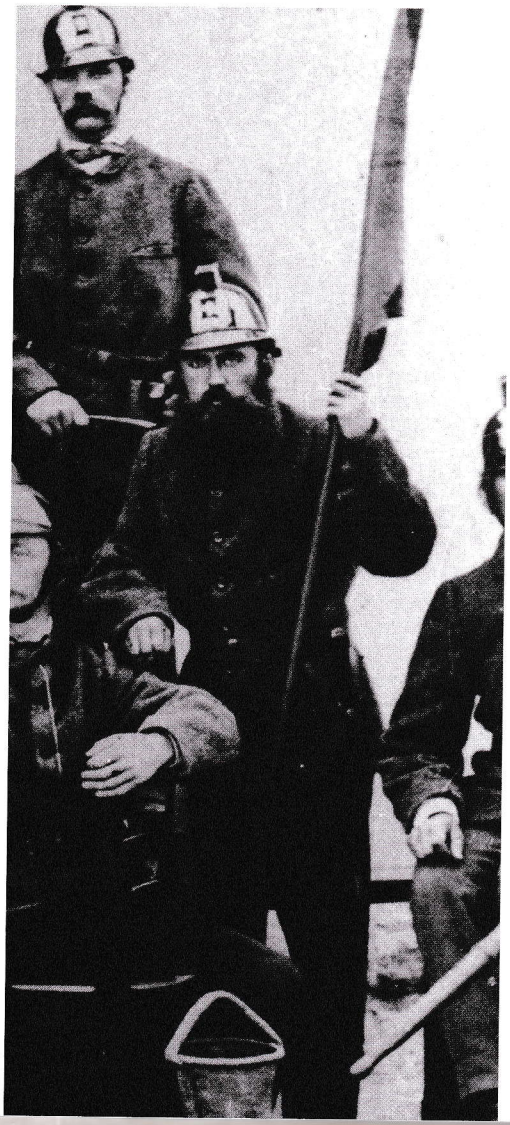

První praporečník velvarského sboru Karel Stiebitz

láskou k drahé naší české vlasti a všem bratřím Slovanům, skládáme v ruce vaše nadšený hold první vládě Československého státu – hold bezpodmínečné oddanosti a nezlomné věrnosti. Obnovujeme a skládáme slib účinné lásky, vlastenecké kázně a rozhodné vytrvalosti ve všech úkolech, které nám budou svěřeny".

Více než sedm stovek hasičů 21. prosince 1918 slavnostně přivítalo prezidenta T. G. Masaryka. Předsednictvo ZÚHJ se účastnilo uvítání v čestném dvoře před nádražím. Dne 15. ledna 1919 bylo předsednictvo ZÚHJ přijato prezidentem, který ocenil dosavadní práci českých hasičů.

Hasiči se hned po převratu hlásili do služeb zdravotnímu odboru vojenského velitelství v Praze, kterému nabídli dosavadní působnost hasičských oddělení pro dopravu raněných a nemocných. Na základě toho bylo 11. listopadu 1918 vydáno provolání všem dopravním oddělením. Ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy pak byla nabídnuta spolupráce v oblasti záchranářské a samaritánské.

Dne 9. března 1919 se konala valná hromada Sdružení dobrovolného hasičstva slovanského za účasti delegátů z Čech, Moravy a Slezska. Bylo usneseno, aby se toto sdružení rozešlo a v zemské hasičské jednotě byli zvoleni zástupci do přípravného výboru k ustavení nové organizace.

První poradní schůze k organizování všeobecné laické záchranné

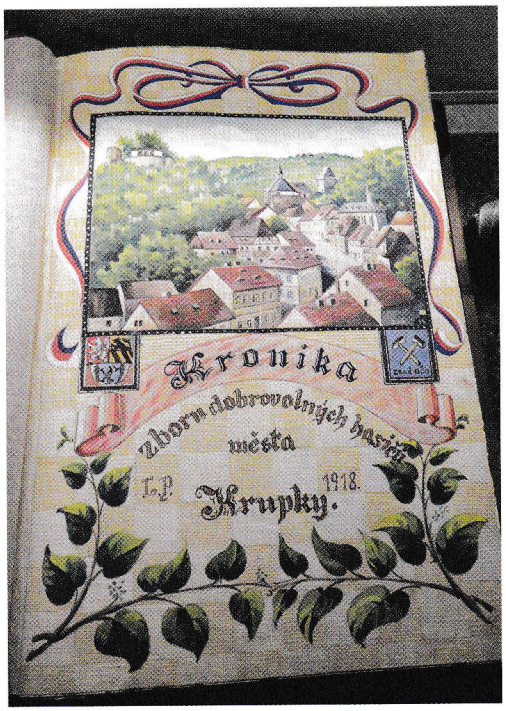

V roce 1918 se začala psát nová kronika
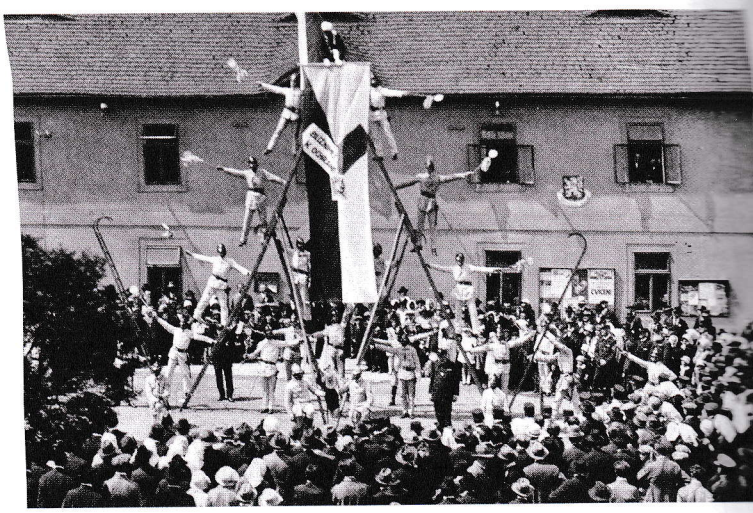
Živý obraz v Kralovicích